

De voorschriften voor inzenders van kopij herzien; informatie voor auteurs, adviseurs en lezers

In 1988 kwam in vertaling de derde versie van de 'uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals' ter beschikking.¹ Van deze voorschriften, die inmiddels door meer dan 500 belangrijke tijdschriften worden gevolgd, is de in 1993 gereviseerde vierde versie² thans in vertaling op aanvraag bij het redactie bureau beschikbaar. Toegevoegd zijn de vertaalde verklaringen die het International Committee of Medical Journal Editors, zoals de 'Vancouver-groep' sinds enige jaren heet, in de loop van zijn bestaan heeft gepubliceerd. Het betreft onderwerpen die voor auteurs, redacteurs en ook voor lezers van belang zijn, zoals 'volgorde van auteurs', 'definitie van een 'peer-reviewed' tijdschrift', 'terugtrekking van onderzoeksgegevens'. Dit is tevens een gelegenheid in te gaan op een aantal onderwerpen rondom medisch-wetenschappelijk publiceren waarvan in de dagelijkse praktijk is gebleken dat ze onvoldoende duidelijk zijn.

WIE IS AUTEUR EN WIE BEPAALT HUN VOLGORDE?

Om auteur te kunnen worden genoemd, moet men een aanmerkelijke bijdrage hebben geleverd aan (a) ontwerp en opzet, of analyse en interpretatie van gegevens en aan (b) het concept van het artikel of kritische beoordeling van de wetenschappelijke inhoud ervan; en (c) de uiteindelijke te publiceren versie hebben gelezen en goedgekeurd. Aan al deze voorwaarden moet zijn voldaan. Alleen deel hebben aan het verkrijgen van financiële steun of het verzamelen van gegevens is onvoldoende om het auteurschap te wettigen. Ook het hebben van de algemene supervisie over de onderzoeksgroep is onvoldoende grond voor het auteurschap. Degenen die aan de totstandkoming van een artikel hebben bijgedragen zonder aan de genoemde voorwaarden te voldoen, dienen met hun toestemming in de dankbetuiging of in een appendix te worden genoemd. Redacties kunnen auteurs verzoeken hun auteurschap nader te verklaren.

In toenemende mate worden bij multicentrische trials instituuts- of groepsauteurs gebruikt. Alle leden van de groep die als auteur worden genoemd, hetzij in de auteursregel onder de titel, hetzij in een voetnoot, dienen volledig aan de genoemde voorwaarden voor auteurschap te voldoen. Is dat niet het geval, dan dienen zij met hun toestemming in de dankbetuiging of in een appendix te worden genoemd.

Dit tijdschrift heeft per artikel 6 auteurs als maximumaantal, onder andere vanwege het feit dat in literatuurreferenties en in sommige databanken ten hoogste 6 auteurs worden vermeld.

De volgorde van auteurs wordt bepaald door de auteurs zelf en zij moeten allen voldoen aan de eerder ver-

melde criteria voor auteurschap. Omdat de volgorde van auteurs op verschillende manieren wordt bepaald, kan de betekenis ervan door redactie, adviseurs en lezers niet nauwkeurig worden vastgesteld, tenzij die door de auteurs zelf is uiteengezet. Auteurs kunnen het wenselijk vinden de volgorde van auteurs in een voetnoot te verklaren. Bij het beslissen over de volgorde moeten auteurs bedenken dat vele tijdschriften en databanken het aantal auteurs beperken. Conflicten over auteurschap en volgorde van auteurs zullen zelden door de redactie kunnen worden opgelost. Gezien het voorgaande worden wijzigingen in auteurs en (of) hun volgorde tijdens het beoordelingsproces, na revisies en gedurende de productiefase niet geaccepteerd anders dan met overtuigende argumenten.

DEFINITIE VAN EEN 'PEER-REVIEWED' TIJDSCHRIFT

Een 'peer-reviewed' tijdschrift heeft de meeste artikelen die zijn gepubliceerd, laten beoordelen door experts die geen deel uitmaken van de hoofdredactie. Het aantal en de soort manuscripten verzonden voor advies, het aantal adviseurs, de adviesprocedure en de mate waarin de adviezen worden gevolgd, kunnen variëren. Dit tijdschrift heeft zijn beleid ten aanzien hiervan eerder bekend gemaakt,³ en momenteel wordt onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het externe beoordelingsproces. Voor de duidelijkheid moet worden vermeld dat het overgrote deel (circa 95%) van de aan de redactie aangeboden artikelen aan externe adviseurs ter beoordeling wordt voorgelegd, ook gevraagde en reeds elders gepubliceerde bijdragen.

HERHAALDE EN PARALLELE PUBLIKATIE

De nog steeds toenemende publikatiedruk leidt er soms toe dat artikelen met in essentie dezelfde inhoud aan meer tijdschriften worden aangeboden, tegelijkertijd of na eerdere publicatie. Dergelijke herhaalde publicaties worden door vooral Engelstalige tijdschriften zeer zelden toegestaan en het niet melden van eerdere publicatie, aanvaard zijn voor publicatie of aangeboden zijn aan een ander tijdschrift wordt dan ook als (wetenschappelijke) fraude beschouwd. De redactie van dit tijdschrift plaatst echter al vele jaren gaarne voor de Nederlandse lezerskring een vertaalde en (of) aangepaste versie van belangrijk Nederlands onderzoek dat in het buitenland is gepubliceerd,^{4 5} mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- De redacties van beide tijdschriften moeten volledig op de hoogte zijn gebracht en hun schriftelijke toestemming hebben gegeven; de redactie van het tijdschrift dat de tweede maal publiceert, dient een fotokopie, een over-

druk of het manuscript van de eerst gepubliceerde versie te ontvangen.

– De tweede publikatie mag niet eerder de eerste volgen dan na ten minste twee weken (in een volgende versie van de voorschriften zal de termijn van twee weken vervallen).

– Het artikel bestemd voor herhaalde publikatie dient te zijn geschreven voor een andere lezersgroep en is geen vertaalde versie van het eerste artikel; een bekorte of aangepaste versie zal meestal voldoende zijn.

– De tweede versie dient waarheidsgetrouw de gegevens en de verklaringen van de eerste weer te geven.

– Een voetnoot op de titelpagina van de tweede versie informeert lezers, referenten en documentalisten dat het een dubbelpublicatie betreft.

Onderzoek heeft uitgewezen dat een niet onaanzienlijk percentage van auteurs zich niet altijd aan de richtlijnen houdt,⁶ ondanks de verklaring bij het inzenden van kopij dat het betreffende artikel niet elders is aangeboden of gepubliceerd. Het meezenden van eerder gepubliceerde of elders aan te bieden of aangeboden versies geeft de redactie en haar adviseurs de mogelijkheid zich een weloverwogen oordeel te vormen over het nut van dubbelpublicatie. In goed vertrouwen wordt uitgegaan van de integriteit van auteurs, maar als zij zich niet aan de gestelde regels houden, kunnen zij van redactiewege passende maatregelen verwachten.⁷

Voor gelijktijdige of parallelle publikaties gelden in principe dezelfde regels. Indien het geen oorspronkelijk werk betreft en het voor de verschillende lezersgroepen om belangrijke informatie gaat, zullen redacties per geval beslissen. Voortijdig openbaar maken, meestal aan de publiekspers, van wetenschappelijke informatie uit een aanvaard maar nog niet gepubliceerd artikel, kan in strijd zijn met de geschetste beleidslijnen. In enkele gevallen kan voortijdige bekendmaking aanvaardbaar zijn, bijvoorbeeld om het publiek voor gezondheidsrisico's te waarschuwen, maar alleen in overleg met de redactie.

LITERATUURVERWIJZINGEN EN SAMENVATTING

De belangrijkste aanpassingen in de voorschriften beperken zich tot de instructies voor literatuurverwijzingen. Zo dienen voortaan bij meer dan 6 auteurs de eerste 6 te worden vermeld (in plaats van voorheen de eerste 3), gevolgd door 'et al.'. De spaties tussen jaartal, jaargang (of deel daarvan) en bladzijdenummers zijn verval- len. De soort artikel wordt consequent achter de titel tussen teksthaken vermeld, bijvoorbeeld ... [redactionele kanttekening], ... [proefschrift]; dit geldt voor Commentaren, Ingezonden brieven, Referaten, Verenigingsver- slagen en dergelijke. Wij hebben eerder vastgesteld dat de zorgvuldigheid waarmee literatuurlijsten worden ver- vaardigd vaak te wensen overlaat.⁸

Bij alle oorspronkelijke stukken, over zowel prospec- tief als retrospectief of methodologisch andersoortig on- derzoek, wordt een gestructureerde samenvatting ver- wacht van ten hoogste 250 woorden. De reden daarvoor en de criteria waaraan deze samenvattingen moeten vol- doen, werden eerder besproken.^{9 10}

LITERATUUR

- ¹ De herziene uniforme voorschriften voor inzenders van manuscrip- ten naar biomedische tijdschriften [redactionele kanttekening]. Ned Tijdschr Geneesk 1988;132:2001-2.
- ² International Committee of Medical Journal Editors. Uniform re- quirements for manuscripts submitted to biomedical journals. JAMA 1993;269:2282-6.
- ³ Jong BCH de, Overbeke AJPM. Peer review: is éénoog koning? Ned Tijdschr Geneesk 1993;137:17-21.
- ⁴ Dunning AJ. Een zaak van vertrouwen [redactionele kanttekening]. Ned Tijdschr Geneesk 1984;128:413.
- ⁵ Dunning AJ. Tussen lezen en schrijven [hoofdartikel]. Ned Tijdschr Geneesk 1988;132:1-2.
- ⁶ Barnard H, Overbeke AJPM. Dubbelpublicatie van Oorspronke- lijke stukken in en uit het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. Ned Tijdschr Geneesk 1993;137:593-7.
- ⁷ Dubbelpublicaties: een wonderbaarlijke vermenigvuldiging [redac- tionele kanttekening]. Ned Tijdschr Geneesk 1993;137:592-3.
- ⁸ Hobma SJO, Overbeke AJPM. Fouten in literatuurverwijzingen in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. Ned Tijdschr Ge- neesk 1992;136:637-41.
- ⁹ Gestructureerde samenvattingen [redactionele kanttekening]. Ned Tijdschr Geneesk 1990;134:2337-8.
- ¹⁰ Comans MLA, Overbeke AJPM. De gestructureerde samenvatting: een hulpmiddel voor lezer en auteur. Ned Tijdschr Geneesk 1990;134:2338-43.

Bladvulling

Taalproblemen op congressen

In enkele bladen is geklaagd over de verwarring, die op het Congres heeft geheerscht, door het gebruik van vier talen, zoodat niet zelden de discutanten elkander niet konden begri- pen. De verslaggever der *Deutsche medicinische* betoogt zelfs, dat men in het vervolg slechts één taal moge toelaten, de Fran- sche. Dit voorstel schijnt mij zeer onpraktisch. De verwarring is niet het gevolg geweest van het gebruik van vier talen, maar van het overvloedig gebruik van het Italiaansch. Men mag aan- nemen, dat nagenoeg alle wetenschappelijke medici voordrach- ten in het Engelsch, Duitsch en Fransch kunnen verstaan. Daarentegen kunnen maar weinigen zich in vreemde talen vlot uitdrukken. Het uitsluiten van het Engelsch en Duitsch zou dus beteekenen, dat men een belangrijk deel der geleerde wereld buiten de discussies hield.

(Particuliere Correspondentie. Ned Tijdschr Geneesk 1894; 38 I: 778.)

Emancipatie

Het keizerlijk besluit, dat de uitoefening der praktijk in Turkije aan vrouwelijke doctoren toestaat, heeft politieke beteekenis. Hun plaats in de Mahomedaansche samenleving was tot dusver niet ingenomen; de Turksche zeden brengen mede, dat de ge- neesheer slechts in uitersten nood in den harem des sultans en in het huisgezin van den particulier binnen treedt; in plaats van zijn hulp wordt die van onwetende vroedvrouwen ingeroepen. Dit vermindert evenwel niet het aanzien van den geneesheer, zijn prestige aan het hof, zijn politieken invloed, die zich in stil- te niet zelden doet gelden in de verhouding van het Turksche rijk tot Westersche hoven. Doctoressen vinden dus met een ruim bestaan in Turkije gelegenheid tot het aandeel in de poli- tiek, dat het Westen hun nog onthoudt.

(Berichten Buitenland. Ned Tijdschr Geneesk 1894; 38 II: 660.)